

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
dvorišču, I. nadstropje.
**
Rokopisi se ne vračajo.
**
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
**
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
**
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
**
Anonimni dopisi se ne uva-
žujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogorske dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtno . . . K 6-30
mesečno . . . K 2-10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopne
petit vrste po 12 h, za
večkrat natis primeren
popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 283.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 13. decembra 1910.

Čekovni račun 48.517.

Leto II.

Univerza in nadsodišče v Trstu.

(Piše dr. K. Slanc.)
(Konec.)

Nemec zabavlja, da mora s svojimi večjimi davki plačevati revno južnih Slovanov. Res ima avstr. Nemec nekaj industrije in bogatejšo zemljo za kmeta, on bogati v nekaterih krajih. Ali nas Slovanov je dosti več ko Nemcev, menda se v davkarjih to poravnava. Zato dajemo Slovani veliko več vojakov in Nemci in Madjari so obogatili z našimi žulji. Nemci so jedli dober kruh kot uradniki in veleposestniki na naši zemlji in tudi kot rokodelci in trgovci; — slov. človek je že stoletja rudar po vsem nemškem Štajerju ter sto let delavec v nemških tovarnah. Dosti je že nemški sodelavljani dobival od nas gmotnih koristi. Ali ni sramotno za moderno državo, da se očita sodelavljani revščina, sodelavljani, ki je nadarjen! Ali ne kažejo Čehi, ki so se v par desetletij povzdignili do enakovrednosti z Nemci na vsem gospodarskem polju, kaj pomeni slovanska nadarjenost! In to Jugoslovanstvo ni nič manj nadarjeno, držijo ga le Nemci, Madjari in Rim okovanega, da stagnira v napredovanju. Sramota je, da dobiva tuja industrija veliko kuljev ravno iz teh krajev, ko bi lahko ti izseljenci doma pripravljali milijone vrednosti! Sramota je, da mora Jugoslovan v Ameriko, da si reši svojo iz tlakarskih časov še zadolženo kmetijo, ker doma ni prilike za večje zaslužke! V naši Avstriji so narodnostni prepiri permanentni, odkar se je zbudil Slovan. To znači, da avstr. Jugoslovani nočejo biti več predmet izkoriščanja Nemcem, Madjarom in Lahom. To so naravne prikazni in te prepire je težavno spraviti iz sveta. Ali že se splošno opazuje, da ne napreduje prav nas vseh avstr. državljanov gospodarstvo, ker požirajo ti narodnostni prepiri toliko duševnih in gmotnih moči, odvrčajo nas od boljše ureditve šol in gospodarskih sredstev in že tudi avstr. Nemci uvidevajo, da s ponemčenjem Slovanov ne gre, da se je treba Nemcem učiti jednega slovanskega jezika in da bo vse boljše v državi, ako vsi državljani uredimo vsem skupno hišo tako, da lahko stanujemo dobro v njej vsi in vsi vzajemno stvarjamo veliko kulturo in veliko gospodarstvo v tej državi, imevši pred očmi le boje, za boljše ureditev gospodarstva in socialnega življenja. Narodnostni boji že presedajo, pametnejši ljudje vseh narodov skoraj že sodijo o njih, kakor o nečem prav neumnem. Tudi pametnejši Nemci že pravijo, da je jako nes pametno, da se milijone Jugoslovanov žrtvuje koristim nekaj tisoč Nemcev. So učitelji drž. prava, ki ne najdejo v modernih državah količkaj omikanih narodov več socijologičnega principa boja za biti ali ne

biti, nadvladanja bogatejših slojev nad revnejšimi, bogatejših narodov nad revnejšimi. Novejši nazori o državi so ti, da stvarja velikansko delo, ki ga opravlja državni aparat na vsem polju življenja državljanov, neko umetnijo (Kunstwerk) — in definirajo državo: država je kulturna potreba v oblikah te umetnije (Der Staat ist eigene Kulturnotwendigkeit in den Formen des Kunstwerkes). — Tedaj bi bila ustvaritev države odvisna od vladarjev in višjih državnikov. Ako je država umetnija, potem je razumljivo, da potiska državnik ideje in stremjenja državljanov na stran, ideje, ki bi bile nasprotno bistvu dotične države.

Ako je to res in mogoče, potem je naloga avstrijskih državnikov, da pripravijo južnim Slovanom pogoje za kulturno življenje, da prenehajo z nastavljanjem nemških uradnikov v slov. deželah ter ustanovijo šole in gospodarske pripomočke, po kojih se lahko Jugoslovan opomore. To bi stalo državo prav malo več, kakor stane vsako leto kolonizacija jugoslovanskih krajev z Nemci, Lahom in Madjari, ki nazadnje nič drugega ne dosega, kakor stagniranje omike v dotičnih narodih in s tem v celi državi, najmanj pa oškodovanje gospodarstva vseh državljanov. Napraviti na slovanskem jugu, umetnijo državnega življenja je prav lahko: dajte Jugoslovanom tista prava, podpirajte jih z državnimi sredstvi toliko, kakor jih daje in podpira država Nemcem, Madjarom in Lahom, ne zmenite se za vpitje istih pri takem pametnem delovanju in utihnilo bo vse vpitje in blagoslovi kulture se bodo razširjali po lepem jugoslovanskem svetu, Jugoslovani postanejo na svoji bogati zemlji in ob bogatem morju premožni in močni. Umetnik državnik mora v mnogojezični državi znati izrabljati večjo omiko in z njo spojeno večje gospodarstvo večjega naroda tako, da vodi vire te omike in načine boljšega gospodarjenja po rojakih istih narodov. Šolane rojake dotičnih narodov naj izrablja za stvarjenje večje kulture in boljšega gospodarstva v zanemarjenih deželah. Kolonizacija, potujčenje dotičnih narodov je nesmisel, kar kaže potujčevanje Slovencev, katerih še niste potujčili, dasi jih tučite že več ko tisoč let. Na Češkem iščejo Nemci in Čehi pota, po katerih bi se prišlo do pametnega državnega in socialnega življenja v njihovih deželah. Nezaupnost vlada pri obeh pogodnikih. To prihaja odtod, ker se je v Avstriji tako neumno vladalo, da se je smatralo avstr. Slovana za najnižje bitje, ki ga ni mogoče kulturno povzdigniti temveč ga treba iztrebiti. Ali Slovani so zrasi in rastejo, vedno jih je več. Pridobivajo si večjo kulturo in postajajo moderni gospodarji in delavci. Tedaj tudi ne bo več veljal socijologični zakon nadvladanja močnejšega. Zdaj še zadržuje ta princip pomirjenje, narod narodu v Avstriji ne zaupa — avstrijski človek je sodelavljani še volk.

Ali treba je napotovati pomirjenje, dasi bodo imeli vsi svoj smodnik na suhem, dokler ni vse dobro. Vladam se ne zaupa, dobili so po njih že vsi narodi zaušnice. Ako v cisl. parlamentu vsi Slovani složno nastopajo proti Nemcem in Lahom vsaj v vprašanih namestitve slovanskih rojakov v slovanskih deželah — na mesta v uradih in šolah, bi bila s tem odstranjena velika ovira pomirjenja avstrijskih narodov in nam Slovincem bi bila dana možnost, da si meščani podajo v vseh naših mestih roke in začnejo delo za ustvarjenje boljšega gospodarstva po celem slovanskem jugu.

Naši meščani v bolj ponemčenih mestih vendar ne morejo v zdajšnjih probujenih časih slov. rojaka kmeta, svojega reditelja sovražiti in mu podstavljati nog! Kmet bode tudi pri nas prišel v združno gospodarjenje in tedaj bo treba iskati meščanskim ljudem v zadrugah službe in kruha, ker ga ne bo dajala fabrika. Sedaj pa je na vsem Slovenskem kmet človek, ki s svojimi prebitki izdržuje meščanske obrtnike; uradniki pa so že zdaj po večjem delavci v kmetijskih stvarih. Kako se hoče izhajati brez znanja jezika itd.!

Ali če s pomirjenjem ne gre, zdaj ko je Bosna in Hercegovina naša, zdaj pa je vendar treba našim aktivnim politikom poslancem spremeniti taktiko in zapustiti večkrat, kakor prej, ozko stališče enega narečja, ali celo ene provincije in z visoke tribune parlamenta je povedati avstr. svetu, kaj hočemo Jugoslovani kot avstr. državljani. In tedaj je gledati Slovincem na Adrijo, v Trst, ne v Ljubljano, in Dalmatincem je tudi gledati v isti veliki Trst. Zahtevati je univerzo v Trstu za Slovine in Lahom privoščiti ravno tam višjo šolo. Zahtevati je, da se nadsodišču v Trstu pridenejo ostale slov. dežele.

Grebenc.

Nedavno smo poročali, kako je c. kr. dež. sodn. svetnik in predstojnik okrajnega sodišča v Gornjemgradu, Karl Grebenc, napram mesarju Filaču zlorabil svojo uradno oblast in iz njega izsilil, da je moral kleče prositi odpuščanja svoje lastne otroke.

Že so nas zopet zadele vesti o novih protizakonitih, nepostavnih in naravnost neverjetnih dejanjih tega sodnika.

Gospa Marija Mikuš v Gornjemgradu, o kateri smo že enkrat omenili, da jo Grebenc mrzi, ker mu ni hotela iz svoje mesnice rezervirati vselej najboljšega mesa, je vložila dne 8. novembra t. l. tožbo zoper nekega v Ameriki bivajočega Kitaka, kateri ji dolguje 100 K. Ker Kitak na Avstrijskem nima drugega premoženja, kakor nekaj mizarskega orodja, je mislila to orodje zarubiti, da bi se prodalo na javni dražbi, in tako priti vsaj deloma

LISTEK.

Tast Kondelik in zet Vejvara.

Češki spisal Ignát Herrmann. — Poslovenil Stanko Svetina.

Vejvara se je vrnil v obednico, posrkal črno kavo, poljubil Pepico in se odpravil v pisarno. — Zelo se je veselil venčka, toda ta zakonska razdružitev, o kateri je zvedel v poslednjem trenutku, mu je nekoliko škalo bodočo zabavo. Ni je pomoči! Pepica ima gotovo prav, kakor vselej od sedaj. Tudi pri »starih« je bilo to soboto bolj živahno kot drugače. Ko je gospod Kondelik vstal od cbe-da, je rekel ženi:

»S kavo, Beti, danes malo počakaj. Prinesi mi v spalnico lonček tople vode, in da mi ne bo hodila tja Katinka z nobeno stvarjo.«

»Ali se boš bril, stari?« je vprašala gospa Kondelikova.

»To se razume samo ob sebi«, je odgovoril mojster, »ako me vlečete na to prismodarijo v soboto, potem se ne morem briti šele v nedeljo. Kak pa bi bil tam!«

»No, dobro, stari, dobro. Takoj ti jo prinesem.« Gospa Kondelikova je hitela v kuhinjo, mojster je šel v spalnico. Ko mu je gospa prinesla vode, je mojster velel:

»Pripravi mi tudi, kar je treba. Perilo, obleko, nedeljske čevlje. Naj jih Katinka ne zmečka — in naj jih očisti, da bodo popolnoma suhi, da se mi

ne bodo prišli rok in da se ne bo delal na njih marmor. Tako.«

»Vse boš imel, stari, vse«, je zagotavljala gospa, »kakor vselej. Dobro veš, da te ne pustim od doma, dokler nisi tak, kakor bi te iz škatljice vzel.«

»Samo da bo res!« je pristavil mojster. »In vidve tudi hitita, da ne bomo prišli tja preveč pozno...«

»Ne boj se, oče«, je zatrjevala gospa Kondelikova. Ni čakala, da se gospod soprog še na kako stvar spomni in je hitela iz spalnice. Ob takih okoliščinah se je rada izognila vsem nepotrebnim govorom.

Precej časa je vladala v spalnici in v obednici sveta tišina. Gospa Kondelikova se je raje skrila v kuhinjo, da ne bi mojstra pri delu motila. Medtem je nalivala kavo.

Čez pol ure se je oglašil mojster Kondelik v obednici:

»Torej sedaj ono kavo, Beti!«

Jo je že nesla.

Mojstrov obraz je bil gladek kakor jabolko. Sedel je k kavi, dal vanjo sladkor, mešal jo in je naglo vprašal:

»Čegava pa je ta garderoba tam na postelji?«

»To je Pepičina obleka«, je pojasnila gospa Kondelikova. »Na večer pride sem in se tu obleče. Vejvara pa pride naravnost od doma.«

»Ali se bo tudi on tukaj oblačil?«

»Kaj ti ne pride na misel, stari«, je odgovorila gospa hitro. »Pride šele zvečer, ko bomo vsi pripravljeni. Samo ta — teta Katinka — —«

»Kaj, teta Katinka!« je zaklical mojster.

»No, ona tudi pride«, je odvrnila počasi gospa

Kondelikova.

»Kaj pa hoče tu, danes, ko se pripravljamo na bitko?« se je mojster začudil.

»No, ko je slišala, da gremo na venček, je rekla, da bi rada zopet enkrat pogledala v svet. — Zvečer torej pride — in pojde z nami —«

Gospa je bila vesela, da je bilo to že zunaj.

»Menda vendar ne bo plesala?« je izbulil mojster oči.

»Kje pa, stari! Pogledati hoče. Ne čudi se ji, saj živi kakor polž v svoji hiši. Kakor da bi za njo ne bilo sveta. Kam pa naj bi tudi šla, reva, in s kom? Naj se tedaj enkrat k nam pridruži.«

»I no, pa naj se pridruži, Bogu bodi poteženo«, je odgovoril mojster Kondelik. In pristavil je mrmraje: »Pri moji veri, pri nas je to kakor prestopna postaja...«

Gospa Kondelikova je iz opreznosti molčala. Naj stari govori, kar hoče, samo da ostane v dobrem razpoloženju. Saj je vedela gotovo, da bo soprog, ko pridejo v Besedo, silil tetico jesti in piti. Mogoče tudi plesati! In še bolj je, ako se sedaj izmrmra, kakor da bi mrmral pozneje.

Mojster je popil kavo, sprehajal se po sobi in gledal, kako mu žena znaša vkup dele toalete. Delala je to skoro boječe, ker je čutila na sebi njegove revizorske poglede in ker se je bala, da ne bi povzročila kak izbruh nejevolje. Toda mojster je kadil, ni rekel ničesar in ko je videl, da ima v spalnici vse pripravljeno, je razložil po mizi v obednici nekaj papir. To je bil stavenikov načrt, seznam vseh prostorov v novi hiši, ki mora biti poslikana, in mojster Kondelik je komponiral proračun. Zopet bo imel kos dela — po pustu se

do pokritja svoje terjatve. Grebenc je imenoval za Kitaka kuratorja in je razpisal razpravo na 30. novembra.

Deset dni pozneje je prišel k Grebencu nek Čeplak, ki je vložil zoper istega Kitaka tožbo zaradi manjšega zneska. Grebenc je sprejel tudi to tožbo na zapisnik, imenoval za Kitaka istega kuratorja kakor v slučaju gospe Mikuš, razpravo pa je razpisal na 28. novembra.

Ko se je vršila 28. novembra razprava, je sklenil kurator s Čeplakom sodno poravnavo, glasom katere je priznal Kitakov dolg in se je zavezal, ga takoj plačati.

Ko je 30. novembra prišla gospa Mikuš k svoji razpravi, je bilo Kitakovo orodje že zruhljeno za Čeplakovo terjatev in ona sedaj ne ve, zakaj je tožila, akoravno je bila svojo tožbo vložila celih deset dni prej kakor Čeplak.

Opozarjamo še enkrat na to, da je Grebenc sovražnik gospe Mikuš, da je pa Čeplak, kateremu je Grebenc tako »šel na roko«, kupoval za Grebencu svinje.

Dokaz vsem tem okolščinam spisi okrajnega sodišča v Gornjemgradu C I 69/10, Cb I 69/10, E 249/10.

K tem golim dejstvom, katere smo navedli, samo še pristavljamo, da je splošno znano, da se sklepajo sodne poravnave, kadar stranke niso zastopane tako, kakor hoče in narekuje sodnik.

Ker je gospa Mikuš tožila deset dni prej kakor Čeplak, bi se bila morala naravno tudi, njena razprava vršiti prej. Ker pa je Grebenc razpisal Čeplakovo razpravo na prejšnji termin kakor je bil pred desetimi dnevi odredil razpravo Mikuš, in sicer vedoma, je naklonil s tem Čeplaku ugodnost pred drugo upnico Marijo Mikuš, je bil pristranski! in ima njegovo ravnanje vse znake hudodelstva, zlorabe uradne obalsti po § 101 kazenskega zakonika.

Drug slučaj zlorabe uradne oblasti je ta-le.

Sodni sluga Keržišnik je zbolel in na njegovo mesto je bil poslan od okrožnega sodišča v Celju pomožni paznik Vidmajer. Kakor je to pri mladih ljudeh navada, je enkrat slučajno ogovoril na potu Grebenčevo dekle Marijo Tratnik. Že ta okolščina je vzvoljila Grebenca, ko je zanj zvedel. Ker se mi za Grebenčevo privatno življenje načeloma nočemo brigati, ne bomo raziskovali, zakaj to Grebencu ni bilo prav in ne bomo registrirali po Gornjemgradu krožečih govoric. Istina je, da je Grebenc takoj, ko je zvedel za slučajni sestanek med Marijo Tratnik in Vidmajerjem, sklenil, slednjega odpraviti. Da bi to dosegel, je storil sledeče: Poklical je k sebi slugo Keržišnika, ki je bil še na dopustu in se mu je zlagal, da ga je Vidmajer pri Grebencu očrnil, da zanemarija svojo službo in se ne briga za goste. To je storil z namenom, da pridobi Keržišnika zase in da ga nahujša zoper Vidmajerja. Nato je nagovoril Keržišnika, da naj si na vse kriplje prizadeva, da spravi Vidmajerja in Marijo Tratnik kam na sestanek in naj o tem takoj obvesti Grebenca. Slednjič sta se dogovorila, da pošlje Grebenca Marijo Tratnik ob gotovi uri v klet, ki je v pritličju. Keržišnik pa privede tja Vidmajerja in obvesti Grebenca, ki bode čakal v bližini v neki čumnatih poleg sodne pisarne. Grebenc je rekel Keržišniku dobesedno: »Ich werde Sie so beschreiben wie noch Niemand, wenn es Ihnen glückt.« (»Ako se Vam to posreči, Vam bode dal tako dobro spričevalo kakor še nihče«). Segla sta si še v roko, da ostane vse tajno. Svetnik in njegov podrejeni sluga!! Keržišnik je potem res peljal ob določeni uri Vidmajerja v klet, kjer je bilo tudi dekla. Vidmajer pa se je takoj obrnil in je odšel. Kljub temu ga je Grebenc, takoj nato poklical k sebi, mu predbacival, da hodi za njegovo dekle in ga odpustil takoj nazaj v Celje.

tega nakopiči več, potem bodo rastle hiše kakor gobe po dežju. Zamudil se je pri tem približno dve uri in ko se je mračilo, je oblekel suknjo in zimsko suknjo in šel »za nekaj časa v mesto«.

Gospa si je oddahnila, ko je odšel. Šele sedaj si more pripravljati zase. Toda ko je iskala dele obleke, so se njene misli pri tem zelo razlikovale od onih, ki so spremljale Pepico pri istem delu. Zdelo se ji je, da je vse narobe, da tu spravlja vkup stvari za ples, dočim bi morala pravzaprav pomalem pripravljati, kar bo čez kratko časa treba za malega človečka, ki pride naglo v to domačijo, po Pepičinem odhodu tako tiho.

»Morala bi se kar najmanj kazati svetu«, je šinilo v glavo gospej Kondelikovi, da bi name malo pozabil. Saj če ne bi delala tega Pepici na ljubo, bi me nihče tja ne pripravil. Najrajši bi ostala doma. Tu je sedaj moje mesto in odtod se ne bi ganila nekoliko let, ako ne bi morala...«

Vkljub vsemu temu pa je gospa Kondelikova pripravljala potrebno kar najskrbneje in je bila ravno gotova, ko je prišla Pepica. Za Pepico je kmalu prišla »frizerka« in ob pol sedmih sta imeli obe dami »glavi v redu«. Komaj so se zaprla vrata za »frizerko«, že je prišla tetica Urbanova.

»Da je nisem mogla več tu zalotiti!« je zaklicala žalostno, ko je zagledala mater in hčer v modernih frizurah brez pogreška. »Mene bi morala tudi malo popraviti, da ne bi bila proti vama kakor razčepirjen vrabec.«

»Kaj hočeš, Katinka«, jo je tolažila gospa Kondelikova. »Saj si kakor roža. Ako bi jaz znala tako napraviti frizuro, kakor ti, bi mi še »frizerka« na misel ne prišla.«

Z lažjo je hotel deželne sodnije svetnik Grebenc spraviti ubogega od njega odvisnega slugo do tega, da ravna podlo napram svojemu tovarišu! Segla sta si v roko, da ostane vse tajno in Grebenc mu je obljubil za Judežovo plačilo dobro uradno spričevalo.

In tak sodnik izreka še vsak dan razsodbe v imenu Njegovega Veličanstva cesarja!

Politična kronika.

BIENERTH JE ODPSTOPIL S CELIM KABINETOM.

Na Dunaju, 12. decembra.

Baron Bienerth je podal danes demisijo celokupnega kabineta, katero je cesar tudi sprejel. — Vodstvo nadaljnih vladnih poslov se je poverilo tudi za naprej Bienerthu, kateri bode skoro gotovo predsedoval tudi bodočemu kabinetu. Spor ministerskega predsednika s Poljaki datira že od preteklega junija. Poljaki zahtevajo, da se že za časa ministerskega predsedništva Körberjevega leta 1901 sklenjeni zakoni o kanalizaciji izpeljejo. Ker so državne blagajne skrajno izčrpane, izvedenje tozadevnih zakonov pa zahteva okroglo eno milijardo, je naravno ta poljska zahteva kakor za Bienertha, tako tudi za vsakega njegovega naslednika v dogledni bodočnosti neizvedljiva. Poljsko kolo je zahtevalo Bienerthovo, da celi klub jednotno glasuje za proračunski provizorij in bančni statut, odklonilo, kar je neposred. povzročilo demisijo Bienerthovo. Dobro poučeni krogi trdijo, da ostane Bienerth na čelu prihodnje vlade, katera ima brezpogojno nalogo, da se ji od zbornice dovoli proračunski provizorij, ter se tako izogne vladanju po § 14. Ako odreče zbornica vladi proračunski provizorij, je njen razpust neizogiben in z Novim letom bi se začelo z živahnim volilnim gibanjem. Kake posledice za bodočnost bi rodila poljska opozicija, se danes niti pregledati ne more, dasi se skoraj vladna večina brez Poljakov niti zamisliti ne more. Čehom sedanja kriza ni všeč, prišla jim je prezgoda, ker češko-nemška pravna pogajanja še niso tako daleč, da bi se Čehom že danes omogočilo, vstopiti v vladno večino. Pri tej priložnosti se je pokazala tudi naravnost občudovanja vredna taktika Poljakov. Slovanski uniji se ni skozi dve leti posrečilo zrušiti Bienerthove vlade, Poljaki jo zrušijo čez noč, in to ravno v najresnejšem času, ko se leto bliža koncu in dva nujna predloga vlade, proračunski provizorij in bančni statut že pred Novim letom čakata rešitve. Istočasno, ko zrušijo celo ministerstvo, zatrjujejo ministerskemu predsedniku, da njihov boj ni naperjen proti njegovi osebi, da so jim le interesi naroda merodajni, a nedvomno je, da s finančnim ministrom Bilinskim in ministrom rojakom Dulembo, katera sta njihova zaupnika v kabinetu Bienerth. Poljsko kolo ni več zadovoljno ter da želi ta mesta zasesti z drugimi osebami. Poljsko kolo ni jednoten klub, z jednotlivimi načeli in cilji. Štiri politične stranke, in sicer demokrati, vsepoljska stranka (narodni demokrati), poljska ljudska stranka in konservativci tvore koalicio, katera v strogo narodnih zadevah nastopa skupno. Te koalicije predsednik ni pooblaščen v imenu kluba podajati izjav ali prevzemati obveznosti, nego je v ta namen izvoljeno posebno predsedništvo, v katerem so zastopane vse imenovane stranke. V sedanjem predsedništvu zastopa vsepoljsko stranko dr. Glombinski, poljsko ljudsko stranko Stapiński, konservativce dr. Gorski in demokrate Stwiertnia. V javnosti zastopa imenovano predsedništvo skupno v vseh zadevah klub. V seji Poljskega kola dne 8. t. m. se je izredno pooblastilo dr. Glabinskega, naj zahteva od

min. predsednika precizen odgovor glede vodnih cest, kar je neposredno povzročilo sedanjo krizo.

Iz Prage, 12. dec.

»Bohemia« piše o današnji krizi sledeče: Ministerstvo Bienerth bode opravljalo vladne posle do Novega leta. Razpust zbornice se ne priporoča, ker je važno, da se v januarju ali februarju snidejo delegacije. V teku prihodnjega tedna se bode pogajal ministerski predsednik Bienerth o preosnovi kabineta. Baje ostanejo samo trije sedanji ministri in to so nauč. minister grof Stürgkh, domobranski minister Georgi in trgovski minister dr. Weisskirchner, za katerega prirede v kratkem krščanski socijalci v rotovžu velike demonstracije. V slučaju, da se Bienerthu preosnova ministerstva ne posreči, prideta kot resna kandidata za ministersko predsedništvo v pošteve le grof Stürgkh in baron Gautsch. Kar se tiče preosnove, čakati se hoče na izid češkonemških pravnih konferenc. Začasno vstopita v kabinet dva višja uradnika. Na vstop čeških parlamentarcev ni misliti.

Dopisi.

v Proslava 35-letnice akad. teh. društva »Triglav« v Gradcu. Akademično tehnično društvo »Triglav« je proslavilo spomin svojega 35-letnega obstanka s slavnostnim zborovanjem dne 7. grudnia. Številna množica odličnega občinstva se je zbrala v krasno dekorirani dvorani »zum grünen Anger«, da pokaže svoje simpatije napram »Triglavu« v dobi svojega dolgoletnega obstanka za slovenski živelj v Gradcu in za slovenski narod sploh. Veliko navdušenje je zavladalo med Triglavani, da je posetilo Triglavovo slavlje približno 200 slovenskih in slovanskih gostov, a tudi vsi pričujoči so bili uverjeni, da se »Triglav« v tej dolgi dobi ni preživel, temveč da stoji tudi danes trdno in krepko združujoč v svojem okrilju lepo število mladih, navdušenih članov.

Predsednik med. Hrovat otvoril ob četr. na 10. zborovanje in pozdravi vse navzoče slovenske in slovanske goste. V prvi vrsti se zahvali spoštovanim gospod in cenjenim gospicam, ki so se v tako častnem številu udeležile »Triglavove« slavnosti v znak simpatij napram našemu društvu in katerim so Triglavani dolžni hvale za mnoge dragocene svetinje Triglavove. Nato pozdravi jugoslovanske akademike bratskega društva »Hrvatska«, srbskega društva »Srbadija«, odposlance jugoslovanskega društva »Sloga« v Ljubnem in brate Bolgare, ki dokazujejo s svojo udeležbo pravo pojmovanje jugoslovanske vzajemnosti, da ne ostanejo brezbržni za medsebojne zadeve.

Pozdravlja poljske akademike, organizirane v društvi »Ognisko« in »Spojnia« in brate Russe ter jih pozivlja, da se spoznavamo med seboj, da si po jeziku sorodni ne ostanemo tujci. Zahvali se na posetu Triglavove slavnosti gospodom iz društva »Čitalnica«, ki naj bode svetovalka vsem, posebno pa mladim, neizkušenim, da tako mladeniško navdušenje v zvezi z resnostjo v življenjskem boju utrjenih mož porodi v skupnem delovanju marsikateri dober sad za slovenski narod.

Pozdravi društvo »Slovenski Sokol«, v katerem si naj slovenski dijak pridobi telesne ugrajenosti in prožnosti, da živi zdrava, jeklenjaka duša v zdravem telesu. Z veseljem konstatuje, da je prihitelo na Triglavovo slavnost, ki je bila lokalnega značaja, tudi nekoliko gostov iz domovine v dokaz, da je domovina zadovoljna s Triglavom. Pozdravi zastopnike delavskega društva »Domovina« želeč, da stopata v Gradcu slovensko de-

V tem je bilo precej pretiranega, toda teti Katinki se je dobro zdelo.

»Misliš, Beti? No, nekaj sem se znala česat, povsod so me klicali — toda na sebi človek tako ne vidi. Ali pride Vejvara kmalu? — In Kondelik?«

S temi besedami se je pogledala v zrcalo in je zopet uprla zvedav pogled na mater in hčer, kakor bi primerjala svojo frizuro, ki si jo je sama napravila z umotvorom strokovnjakinje. Teta Katinka je bila oblečena v temnomodro svilen obleko ostarele mode in v laseh nad levim ušesom ji je tičala velika, umetna, rdeča roža.

Pepica je medtem vrgla strani rjuho, v katero se je pri česanju zagrnila in je hitela sedaj v zadnjo sobo, da bi se — kolikor bo mogoče — oblekla prej nego pride oče.

»Delaj, punca«, jo je priganjala mati, »da bo mo gotove. Ure poteka!«

Teta Katinka je zvedavo zlezla za Pepico, da bi videla, kaka bo, in sedaj, ko se je vrnila, je rekla gospej Kondelikovi:

»To je prijazna obleka, tako nežno zelena. In to je barva nade«, je pristavila.

Gospa Kondelikova se je ozrla na svakinjo in je rekla pomenljivo:

»To je sedaj njena barva, draga Katinka.«

Teta Katinka je uprla na gospo tako radoveden pogled, kakor bi hotela z očmi slišati, kaj morda niso ušesa dobro razumela, in gospa Kondelikova je razumela to vprašanje in je potrdila svoje besede:

»Da, Katinka, Bogu bodi hvala. Toda ničesar ne pravi.«

»Jezus, Marija!« je zašepetala Katinka radostno in je prijala gospo Kondelikovo »za« roko. »Ali ti nisem rekla? Ali nisem imela prav?« Srečna oseba — srečna mati in babica! Moj Bog, moj Bog, samo da bi to zdrava dočkala!«

Venček in ta novica — to je bilo za tako malo preveč naenkrat. Bila je kakor na trnju in jezilo jo je samo, da ne sme iti takoj k Pepici in jo objeti in poljubiti. Toda, kar ni mogla povedati z besedami, je povedala z očmi, ko se je Pepica vrnila iz sobe in mlada gospa bi morala pasti naravnost na glavo, če ne bi uganila, da je mamica njeno sladko tajnost izdala tetici. Tetine oči so je gladile, poljubovale, božale in se niso odvrnile od nje, in pod temi pogledi, ki so se trudili biti kar najoprezniji in ki so bili nasprotno najnadležnejši, se je Pepica zardela in ni vedela kam z glavo. Slednjič ni mogla več prenesti te igre loviti slepe miši. Ko je zopet dobila tak dobrihajoč pogled od razveseljene tete, se je obrnila, ko je mamica za trenotek odskočila, naglo k nji in je zaklicala:

»No, da, tetica, je že tako! Kaj je to kaj čudnega? Saj sem skoro že dva meseca omožena!«

In tu je bilo teti Katinki kakor oni princzinji v pravljici, ki je bila s čarovno besedo oproščena kletve. Zagrabila je Pepico za glavo, pritisnila ji je tak poljub, kakor bi jo hotela zadušiti in je skoro zaihtela:

»Zakaj pa ne bi zaupala tudi stari teti? Saj sem tvoja druga mati...«

»Jezus, Marija!« je kriknila Pepica. »Moji lasje, tetica!«

»Kako rebelijo imate pa tu?« se je odzval globok glas pri vratih in na pragu je stal mojster

lavstvo in slovenska inteligenca roko v roki proti skupnemu nasprotniku. Z navdušenjem pozdravlja v Gradcu živeče bivše člane društva Triglav, posebno ustanovnika g. dež. sodn. svetnika Novaka, ki dokazujejo s svojo udeležbo, da njihovo zanimanje za Triglav ni zamrlo, čeravno žive ločeni od njega.

V slavnostnem govoru očrta predsednik v kratkih potezih Triglavovo zgodovino. Dočim so vsa prejšnja graška društva, kjer so se zbirali slovenski visokošolci, prenehala po kratki dobi svojega obstanka, ker so bila osnovana na visoki podlagi vseslovanstva, je bila Triglavu zagotovljena dolga in uspešna bodočnost, ker je bil ustanovljen kot izključno slovensko društvo. Čeravno je imel Triglav v začetku literarnozabaven značaj, vendar se je opustila zahteva, da mora vsak član predavati ob določenem času. Ko se je l. 1895. ustanovil znanstveni klub, ki je gojil predavanja, je Triglav nehal biti literarno društvo. V začetku ni imelo društvo svojega stanovanja in tudi ne posebnega znamenja; s časom pa si je Triglav moral omisliti stalne društvene prostore. Istotako se je sklenilo l. 1877., da bodi vidni znak Triglavom rdeče-modro-srebrni trak, ki ga nosijo društveniki pri vseh korporativnih nastopih. Leta 1890. je dobilo društvo svojo zastavo, s katero so odslej nastopali Triglavani ob različnih prilikah v domovini in v Gradcu. Da budi narodno zavest med graškimi Slovenci, so prirejali Triglavani veselice, kjer se je gojila slovenska govorica in domača pesem. Poleteli pa so tudi v domače kraje, da ostanejo v dotiki in zvezi s svojo milo domovino, kjer so bili vedno z navdušenjem in gostoljubno sprejeti. V dolgi dobi svojega obstanka ni ostal Triglav brez vjharjev, ki so se pojavili proti njemu ali v društvu samemu ali od zunaj, a stal je vedno kroglo kot gora velikani, po katerem ima svoje ime. Ko se je začel na Kranjskem boj med kleriki in napredno stranko, se je to politično nasprotje pokazalo tudi v Triglavu. Precej katoliško narodnih akademikov, ki so se ogrevali za nove misli dr. Mahničeve, je zapustilo Triglav ter si l. 1900. osnovalo svoje društvo »Zarja«. Drugo secesijo v društvu je povzročil narodni radikalizem, ki je prišel iz Češkega med slovensko dijaštvo. Nezadovoljni s Triglavom, češ da ne izpolnjuje svoje naloge napram slovenskemu dijaštvu in slovenskemu narodu, so leta 1904. izstopili pristaši nove širje in ustanovili lastno društvo »Tabor«. Toda Triglav je nadaljeval svojo kulturno nalogo. Ostal je zvest direktivi in poti, ki so mu jo začrtali ustanovitelji pred 35 leti, a sledil je vedno točno časovnim zahtevam. Vso dolgo dobo svojega obstanka je Triglav izvrševal svojo nalogo združevati slovensko dijaštvo graških visokih šol in buditi v njem narodno zavest. Sprejemal je v svoje okrilje mlade navdušene slovenske dijače, jih negoval in čuval ter vračeval domovini kot resne in značilne moči, navdušene za njene interese. Po slavnostnem govoru so zapeli Triglavani svoje svojo himno.

V imenu ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda je nazdravila Triglavu njena prvomestnica spoštovana gospa dr. Murko-va ter želela, da bi društvo tudi v bodoče prospevalo v mladostni moči v korist slovenskemu narodu. Zahvalil se je na napitnici tov. Pirkmaier in izrazil željo, da bi ostale cenjene dame vedno naklonjene našemu društvu, da lahko s skupnim nastopom delamo za probujanje slovenskega graškega življenja in za koristi slovenskega naroda sploh.

(Konec sledi.)

Kondelk. »No, hvala Bogu, dami ste gotovi. — Kje pa je mamica?«

»Tukaj, stari«, in gospa Kondelikova je šumela v srebrnosivi obleki v sobo od druge strani. »Glej, da boš ti o pravem času pripravljena.«

Mojster je zginil v spalnico.

Gospa so si popravljale vzajemno na sebi poslednje potrebne stvari, stikale se in zopet odnehavale, ravnale gube in opazovale, ali ne gleda kje ven belo spodnje krilo, zatlačile so končke oprskega traka, poskušale gume pri rokavicah, da ne bi v zadnjem hipu odleteli, vrtele se z nogami v čevljih, če se niso kje zgubancile nogavice, da jih ne bi potem tlačile — skratka, dokončavale so poslednjo potrebno apreturo. In teta Katinka je vpraševala zdajpajdaj mater in hčer s skrbljivim izrazom na obrazu:

»Ali nisi preveč stisnjena? Ali lahko dihaš? Dokler smo doma...«

Vsa te stvari so se vršile s tiho, kakor šepetajočo naglico, da bi očeta poleg ne razdražile. Toda mojster je skrbel zase in hitel je, da se ne bi moglo reči, da dolgo dela. Bil bi rad gotov, predno pride Vejvara. In posrečilo se mu je to. Komaj je pripenjal ovratni robec in oblekel črno suknjo, ko je prišel Vejvara v polnem lesku. Bilo je četrt na osem.

Gospod Kondelik je stopil z zimsko suknjo v roki v obednico in je zaklical:

»Nazdar, Vejvara — brigada je pripravljena za naskok, udarimo na polje. Poglejte, danes gredo tudi domobranci —« in je pokazal teto Katinko.

»In veteranci!« se je odrezala teta Katinka in je kazala ma mojstra. »Ti si žvirca, Venceljček.«

(Dalje sledi.)

Štajerske novice.

Klasični primer za politično poštenost dr. Šusteršiča. Iz Dunaja poročajo jutranji listi: »Včeraj ob 2. uri popoldne je bila sklicana seja proračunskega odseka. Ker pa je med tem došla vest, da je cesar sprejel demisijo celokupnega Bienertovega kabineta, je podpredsednik Maštalka odpovedal sejo. Vsled pritiska socijalnih demokratov pa je nato vseeno sklical sejo na 5. uro popoldne. Na dnevnem red je postavil samo eno točko, namreč volitev načelnika odseka, ker je bivši predsednik baron Chiari odločil svoje mesto. Tu se je pokazalo, kakih podlih sredstev se poslužujejo slovenski klerikalci, zlasti pa njih načelnik dr. Šusteršič. Dr. Šusteršič je namreč takoj ob 2. uri popoldne pričel agitirati med slovanskimi poslanci, naj glasujejo proti izvolitvi barona Chiarija predsednikom. In res! Vsi slovanski poslanci so izrazili, da so zadovoljni s tem predlogom. Pričeti bi se morala tudi takoj po otvoritvi seje ob 5. uri popoldne slovenska obstrukcija radi italijanske vseučiliške zahteve. Toda dr. Šusteršič je v zadnjem trenutku izjavil, da umakne svoj predlog. Vsled tega je nastala med slovanskimi poslanci strahovita razburjenost. Kmalu so bile razkrinkane vse intrige dr. Šusteršiča in položaj je postal jasen. Vzrok, zakaj je umaknil dr. Šusteršič v zadnjem trenutku svoj predlog, je bil sledeči: Dr. Šusteršič je hotel s svojim predlogom samo vzeti dr. Ploja. Računal je z vso gotovostjo, da bo dr. Ploj glasoval proti njegovemu predlogu. V tem slučaju bi ga namreč javno desavuiral in označil kot slovenskega izdajalca. A dr. Šusteršič je doživel strahovito blamažo. V zadnjem trenutku je namreč zvedel, da je bil tudi dr. Ploj za njegov predlog. Kakor vsi slovanski poslanci. Ta vest ga je silno presenetila. Njegova nakana se mu je popolnoma ponesrečila. Bil je razkrinkan kot navaden intrigant. Zato je odšel k podpredsedniku proračunskega odseka, poslancu Maštalki in mu naznanil, da umakne svoj predlog. — Ob 5. uri popoldne se je nato vršila seja proračunskega odseka, na kateri je bil zopet izvoljen načelnikom baron Chiari.«

Dolski župnik. Vsak nepristranski in naše malenkostne razmere uvažujoči opazovalec mora z veseljem konstatirati, da nam je naše slovensko diletantsko gledališče v Celju v dozdajni sezoni nudilo izvanredne užitke. Ljudje, ki so videli že najboljše odre, priznavajo, da gre našim diletantom vse priznanje. Malokdaj pa smo se vračali od predstave v Narodnem domu s takim notranjim zadovoljstvom kot zadnjo nedeljo, ko smo videli privikrat na našem odru »Dolskega župnika«. Nič modernega in nič globokega ni v tej igri, preprosta, a umetniško prirojena dramatska slika iz kmetske vasi je, a baš vsled te preprostosti in umetniške uglajenosti seže človeku do duše. In naši diletantje so se globoko vživeli v psihologijo dejanja. Videli smo Zora, župnika dolskega, (g. Salmič), človeka blagega, plemenitega, ki seje mir in ljubezen, in je vendar zopet toliko človek, da ga trenutno zadene in omami lepota dekleta. Videli smo vso njegovo duševno plemenitost in odkritosrčnost v prizorih z grofom pl. Finsterbergom (g. dr. Koderman), ki je dobro pogodil aristokratskega »vojščaka« bojujoč se cerkve, in z Jožetom Korenom (g. M. Štibler), videli smo pa tudi ves njegov duševni boj v trenutku, ko ima z drugim poročiti njo, ki jo je vzljubil, in zopet vso njegovo duševno veličino v trenutku, ko se vzravna kot junak s trdnim sklepom, nastopiti pot preganjanja in trpljenja. G. Salmič je to vlogo pogodil, kakor zna to le on. V boju za svoje ideje, v nastopu z Jožetom, svojim sovražnikom, v nastopu z Anico, ko ji podari križ, v prizoru pred cerkvo — vedno nam je bil g. Salmič kot župnik dolski enako simpatičen. Dobro je pogodil ulogo Jožeta Korena g. Štibler. Osobito nam je ugajal v prizoru z Zorom na vrtu in pozneje, ko ga pride prosit za krščanski pogreb za svojo mater, ki je skočila v vodo, on, ki že 20 let ni cerkve od znotraj videl. Ulogo Ane Brezovnik, ki je s svojo lepoto očarala župnika Zora, je z izredno rutino podala gdčna Melanija Sernečeva. V njej ima naš celjski slovenski oder eno svojih najboljših moči. Njen dobri partner, dasi ni mnogo prišel v veljavo, je bil g. Mravljak v ulogi kmečkega fanta Miha Rupnika. Tuintam je bil za kmečkega fanta morda nekoliko prepatetičen. Stari župnik Lesar iz Št. Jakoba je imel dobrega interpreta v osebi g. Ivo Prekorška. Le nekaj časa je menda padel iz svoje uloge in za starčka prenelo govoril. Gdčna Hrašovčeva je doslej nastopila menda drugičkrat v večji ulogi. Tokrat je bila oskrbnica župnika Zora, Brigita. Njen nastop vzbudi v človeku čut zadovoljnosti, ker je popolnoma naraven in si guren. Tudi druge vloge, kakor lovec Karol (gosp. Perc), Lojze iz Dola (g. Vargazon), učitelj iz Retovja (g. B. Rotter), krčmar na križpotu (g. dr. Š. Hrašovec) in njegova žena (gdč. Karnjovškova) itd. so bile vse v dobrih rokah. Enemu in drugemu treba še pač nekaj rutine, nekaj več naravnosti, a splošni utis zadnje predstave je bil: vsa čast našim vrlim diletantom! Upamo, da bomo po Novem letu kmalu zopet imeli priliko jih videti na našem odru. Potem bomo lahko ob koncu sezone le hvaležni njih požrtvovalnosti in njih trudu. Da je narodna godba tudi pri tej predstavi na zadovoljnost občinstva svirala, nam pač ni treba na široko razpravljati.

a Zmaga g. dr. Jos. Serneca proti celjskemu magistratu in štaj. dež. odboru. Kakor smo že javili, je celjski maistrat silil odvetnika

g. dr. Jos. Serneca v Celju, da plača vodarino, dasi ni dobival vode od mestnega vodovoda. Občina, štaj. dež. odbor in ministerstvo za notranje zadeve so se postavili na stališče celjskega magistrata, da bi namreč g. dr. Sernec moral plačevati vodarino, brez ozira na to, ali dobiva vodo ali ne. G. dr. Sernec se je proti odlokom navedenih oblasti obrnil na upravno sodišče in dosegel, da je isto vse navedene odloke zavrnilo in razveljavilo. G. dr. Sernecu častitamo na zmagi nad samovoljnostjo celjskega magistrata, ki ima pri plačilih posebno piko na Slovence — in popravljamo s tem ob enem zadnje naše netočno poročilo o tej zadevi.

a Pomoč Polzeli. Kar se je vkljub protestu zavednih Polzelanov pri nas zgodilo, ve vsakdo, čeprav se zadnji čas o tem ne piše veliko po časnikih. — Brezplodno je tako pisarjenje, jadicovanje, same ogorčene besede ne zaležejo nič, kjer je sila in treba odpornega dela, tam se mora delati, delati z istimi sredstvi, kakor nasprotnik, da se strup uniči s protistrupom. Bogati nemški »Schulverein«, ki je ustanovil pri nas svojo raznarodovalnico, ima pri svojem delu posebno taktiko, ki ni slaba, in mi moramo uvesti isto, če hočemo zmanjšati moč njegovega upliva na naše starše in njih otroke. Otrok večkrat, lahko rečemo — skoraj povsod prodre s svojo željo, in ker še vidijo starši sami edino le v nemščini srečo, zapisan je otrok v nemško šolo in tako izgubljen svojemu narodu. — Kako pa delajo Nemci in posilinemci. Prirejajo bogate »Miklavževe večere« in božičnice, kjer oddare kraljevski svoje učence, da si s tem te dobro privežejo, druge pa zvabijo! — S tem so začeli tudi na Polzeli in žalibog, ne brez vspeha. In mi! Ako hočemo rešiti najdražji naš zaklad, našo deco, upeljati moramo isto. Križem nam ni držati rok in gledati, kako rase število bodočih odpadnikov, pač pa moramo napeti vse sile, da jih rešimo. Tudi slovenska šola je sklenila, obdariti svojo deco, vsakega vsaj z malenkostjo, a malenkosti ponavljajoče se vsako leto in v velikem številu, zahtevajo žrtev, katerih mi ne zmoremo, ko nimamo milijonov. — Ker je pa to neobhodno potrebno, a brez pomoči od zunaj neizvedljivo, zato se obračamo danes do javnosti, do slavnega občinstva v Savinjski dolini in drugod, da nam pomore s kakim denarnim prispevkom do izvršitve naših — dobrih namenov. Obrnili smo se na slavne posojilnice v našem obližju in do nekaterih posameznih rodoljubov, izmed katerih so se nekateri že odzvali. Danes pa javen apel na darežljiva srca! Ne zahtevamo, niti ne prosimo veliko, za vsak najmanjši dar bomo vsakomur hvaležni ter imena darovalcev v slov. listih objavili v splošno zahvalo. — Polzela je središče spodnje Savinjske doline, zato potrebna tem večje pozornosti in podpore. Podpirajte nas torej v težkem delu. Darujte vsi pod geslom: »Zrno do zrna pogacha, kamen do kamna palača«. — P. S. Darovi naj se blagovolijo nasloviti na Šolsko vodstvo Polzela.

v Maribor. V soboto dne 10. decembra je umrl pokojni poduradnik mestne hranilnice gospod Janez Saria (Zarja).

v Bizeljsko. Po noči od 3. na 4. decembra so ulomili tatovi v trgovino Andreja Frece v Gor. Sušici in odnesli blaga čez tisoč kron vrednosti. Kakor sledovi kažejo, so bili ulomilci iz Hrvaškega. Bila je cela organizirana banda, ki je tudi drugod po Bizeljskem poskušala svojo tatinsko srečo, pa je bila odpodena.

Na potu iz Amerike okraden. Dne 8. dec. se je vračal Hrvat Ivan Matijević iz Amerike. Na kolodvoru v Zidanemmostu mu je ukradel nekdo 380 dolarjev. Misli se, da je izvršil tatvino kateri od sorojakov, ki so se vračali ob enem iz Amerike, takrat ko so čakali na kolodvoru na jutranji vlak proti Hrvaškemu. Poizvedbe orožnikov med vožnjo so ostale zaman.

Druge slov. dežele.

a Traglična usoda. Iz Celovca se poroča: Barbara Kness, sestra deželnega sodnega svetnika Knessa, ki si je pred kratkim v nekem zdravilišču pri Gradcu vzel sam življenje, je postala po bratovi smrti zelo otožna. Pred nekaj dnevi se je zvečer na pol oblečena odstranila iz stanovanja; drugo jutro so jo potegnili mrtvo iz reke Krke.

a Argentinsko meso je naročilo tudi mesto Celovec, in sicer 10.000 kg. Kakor poroča »Austro-

Americana", se pričakuje dovoz mesa iz Argentine 31. dec. t. l. v Trst, v Celovec bo dospelo torej v prvih dneh januarja. Cena mesa bo 1 K 30 vin. do 1 K 48 vin.

v II. splošni gostilničarski shod v Ljubljani, ki ga sklicuje „Deželna zveza gostilničarskih zadrug na Kranjskem“, se vrši dne 15. dec. 1910 v veliki dvorani Mestnega doma točno ob pol 10. uri dopoldne s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in poročilo o uspehih I. gostilničarskega shoda 1. 1907. 2. O enotni ureditvi policijskih ur po deželi. 3. Poročilo in protest proti načinu, kako se podeljujejo gostilniške koncesije proti mnenju zadrug in občin. 4. Zahteva po ureditvi odstotkov pri domačih trafikah. 5. V zadevi odprave prodajanja piva, vina in žganja v zapечатih steklenicah po trgovcih. 6. O omejitvi točenja pod vejo (bušenšank). 7. O potrebi združenega inštruktorja za deželo Kranjsko. 8. V zadevi draginje živil, osobito mesa in zahteva po otvoritvi nvoza iz Srbije. 9. Zahtevanje in rezolucija, da bi se dolenska železnica že vendar enkrat podaljšala in strnila zveza s Hrvaško in Dalmacijo. 10. Protest proti povišanju deželnih naklad na užitnino. 11. Rezolucija na oblastva, da naj se pri prenosu gostilniške obrti na otroke ali naslednike ozira na stare pravice. 12. Odprava vinotočev čez ulico in trgovskih žganjarij. 13. Ugovor proti prisilnemu oddajanju v najem in rubljenju gostilniških koncesij. 14. Razni predlogi in nasveti. — Skupno kosilo, za katero se je pa najkasneje do 13. dec. zglasiti, bo po shodu v hotelu Tivoli (Švicarija) prirejeno od učenk ravno sedaj vršečega se gostilničarskokuharskega tečaja. Kuvert 4 krone.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Ministerska kriza. Iz državnega zbora.

Dunaj, 18. dec. V začetku seje naznani ministri predsednik demisijo celega ministerstva in da jo je cesar sprejel. Obenem naznani, da vodi sedanje ministerstvo tekoče posle do sestave prihodnje vlade. Bienenrth poziva zbornico, naj sprejme zakonske predloge, ki so vezane na gotov rok, to je začasni proračun, trgovsko pogodbo s Srbijo in provizorični poslovni red. Tudi je treba izvršiti volitve delegatov. — Zbornica nadaljuje razpravo o bančnem statutu. Govori generalni govornik contra, o. Šramek.

Dunaj, 13. dec. Poljski klub je sklenil, da bode soglasno glasoval za 3 mesečni začasni proračun in podaljšanje proviz. poslovnika.

Dunaj, 13. dec. Pogajanja za sestavo novega ministerstva se bodo pričela še le po Novem letu.

Požar na morju.

a Odesa, 13. dec. Na parniku „Bolgaria“ ruske podonavske družbe je izbruhnil na visokem morju ogenj, ki je 8 ur razsajal. Parnik se je konečno vrnil brez kompasa in krmila v luko. Jeden mornar je utonil, trije so dobili hude opekline.

Punt v Rio de Janeiru.

a Rio de Janeiro, 13. dec. Obstreljevanje otoka Das Cobras se je v soboto zjutraj začelo in včeraj ob 4. uri zjutraj končalo. Na otoku so razobesili belo zastavo. Ponoči so hoteli nekateri uporniki na čolnih zbežati, a so jih vjeli. Ostali so se brez odpora udali. Na otoku so vse hiše z granatami porušene. Civilnih prebivalcev je več ko 200 mrtvih in ranjenih. 300 upornih vojakov je ubitih in ranjenih, 200 njetih. Vladne čete imajo 100 mrtvih in ranjenih.

Društvene vesti.

Ustanovni shod „Starejšinske zveze“ bivših rednih članov akad. tehn. društva „Triglav“ v Gradcu se vrši v četrtek dne 15. dec. 1910 ob 8. uri zvečer v prostorih graške „Čitalnice“ Leonhardstrasse 3. Dnevni red: Sprejemanje zvezinih pravil. Ker bo „Starejšinska zveza“ velike važnosti i za društvo „Triglav“ i za napredno slovenstvo, prosimo p. t. gg. triglavske starejšine, da se po možnosti v kar največjem številu udeleže shoda. Pripravljalni odsek.

Po svetu.

a Kolera na Rusko Poljskem. Na Rusko-Poljskem razsaja kolera. V okolici Lubelska je zbolelo v par dnevih 32 oseb; polovica je umrla na driski.

a Obrtniški shod na Hrvaškem. Dne 8. t. m. se je vršilo v Zagrebu slavnostno zborovanje zveze hrvaških obrtnikov. Shod se je baval v prvi vrsti v vprašanju ustanovitve invalidnega in pokojninskega fonda in sprejel statute za to institucijo. Hrvaški obrtniki so se posvetovali o ukre-

nitvah proti zatiranju s strani tujcev in o akciji, kako omejiti ustanavljanje trgovin od budimpeštanskih tvrdk.

a „Ehrlich-Hata 606“ v prometu. „Nemški medicinski tednik“ poroča, da se zdravilni preparat zoper sifilis „Ehrlich-Hata 606“ spusti v promet, ozir. odda lekarnam pod imenom „Salvorsan“. Tednik daje praktičnim zdravnikom predpise za uporabo preparata. „Salvorsan“ je svetlorumen prašek, ki ima 24% arzena in se razpusti v vodi z močno kiselo reakcijo. Ta raztopina je radi te reakcije nesposobna za vbrizgavanje ter se mora pred rabo po določenih predpisih neutralizirati. Savorsan je pripraven za ozdravitev primarne, sekundarne in tercijerne lues in spremnih prikazni, tudi za uvedbo preventivnega zdravljenja.

Opozarjamo

na novo vrsto valjanih „Pekate“ enako doma delanim za juho in prikuho. Vdobivajo se le v rumenih ovojih po 1/2 kg v najfinjših kakovostih z napisom in sliko:

„Štiri rumenjaki“
„Osem rumenjakov“.

Sukna

in modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno, Humpolec. Češko. Vzorci franko.

Portugalski jezuiti v Bosni. »Agramer Tagblatt« poroča, da je prišel zastopnik izgnanih portugalskih jezuitov v Sarajevo k nadškofu Stadlerju, s katerim sta si nato ogledala več krajev. Nakupila so se velika posestva v okolici Travni-ka in Tuzle, kjer se izgnani portugalski jezuiti v kratkem naselijo.

Afera Vasič-Sergjan. Belgrajsko sodišče je obtožilo Vasič-Sergjana po § 86 a kaz. z. Sodna obravnava se vrši prihodnji teden.

Pozor trgovci!

Najcenejši
reklamni koledarji

s torbico ali brez, z ogledalom
s tiskom in blokom, kakor tudi

božične in novoletne
razglednice

več vrst svilnati papir, cvetje,
perje in žica za cvetlice, okraski
za božično drevo, jaslce itd. po
najnižjih en gros cenah se dobi v

Zvezni trgovini v Celju.

Najprimernejše
darilo otrokom za

BOŽIČ

so knjige s podobami, dobijo se v Zvezni trgovini v Celju.

Metulji v podobah. 129 barvanih podob s slovenskimi, nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Hrešči in žuželke v podobah. 137 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Planinske cvetke v podobah. 97 barvanih podob s slov., nemškimi in latinskimi imeni, 80 v.
Zoologijski atlant. Sestavi H. Leutemann. Slovenski mladini razložil A. Pavlin. 24 tabel s 225 koloriranimi slikami in 57 strani besedila. Trdo vezan 6 K.
A-B-C v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. Elegantno vezana 1 K 60 v.
Deca roma, okrog doma. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 24 v.
Kaj pripoveduje čarovnica. Zbirka kratkih pravljic s krasnimi koloriranimi slikami. Kart. 1 K 20 v.
Kaj pripoveduje čarovnica. Izdaja na močni lepenki 2 K 40 v.
Naše domače živali. Kolorirane slike iz domačega živalstva brez besedila. Broširana 40 v.

Noetova barka. Živalstvo v podobah s pesmicami. Kolorirana izdaja. 1 K 50 v.
Palčki Poljanoli. Slike in besedilo napravil E. Krejdl, preložil Oton Zupančič. Eleg. vez 3 K 60 v.
Pavluša in Nuša — dva škrate. Kolorirana in kartonirana izdaja. 1 K 60 v.
Podobe iz živalstva. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
Podobe iz živalstva. Leporello - izdaja na močni lepenki s platnenimi hrbti, 1 K 50 v.
Sladki orehi. Računski primeri v slikah in pesmicah. Cena kolorirani in kart. izdaji 1 K 60 v.
Vesela družbica. Kolorirane slike s pesmicami 70 v.
Vesela mladina. Kolorirane slike s pesmicami. Broširana 80 v.
Vesela mladina. Leporello - izdaja na močni lepenki 1 K 50 v.
Snegulčica. Kartonirano 1 K 20 v.
Snegulčica. Na lepenki 2 K 40 v.
Drobiž v podobah. Cena navadni izdaji 40 v.

Zastonj in poštnine prosto

pošlje na zahtevo vsakomur pravkar izdani katalog:

Domača knjižnica 1911.

Seznam izbranih najboljših del slovenske literature in svetovne literature v dobrih prevodih 651 6-5

knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Za božič in novo leto

priporoča trgovina s papirjem, pisalnim in risalnim orodjem

Goričar & Leskovšek, Celje.

Svileni, barvani in krep papir v vseh barvah, podobice za jaslce, narejene jaslce, zlato peno, barvo za mah, perje za cvetlice, žico itd. itd.

Dopisnice za božič in novo leto

v največji izberbi po najnižjih cenah. — Okraski za božično drevo in umetne cvetlice. — Kasete, albumi za poezije, slike itd. v veliki izberbi.

177 88-82